

ВСТЪПИТЕЛНИ ДУМИ

Скъпи читатели,

Пред вас е вторият брой на списание Филологически форум за 2023 г. – „Мостове и граници“. Поетическият пролог в него по изключение (по мой спомен за втори път) е прозаичен – откъс от мини-романа „Вечният полет на съзнанието“ от Мартин Стефанов (моя милост), който ни въвежда в темата за граничното пространство. В случая това е граничното пространство в нашите собствени възприятия за света.

Темата за нещата, които ни свързват и разделят, е фундаментална и непреходна. Тя до такава степен присъства в ежедневието ни, че понякога (наглед парадоксално) не си даваме сметка за нея, правейки (не)съзнателно своя избор в полза на изграждането на мостове или прокарването на граници. Есенциалният характер на въпроса донякъде се потвърждава и от развитието на настоящия брой, чиято първоначална концепция се промени в процеса на работа върху него – следвайки напълно естествено хода на събитията, съпътстващи излизането му. Да, понякога правим планове, забравяйки, че сме подвластни на стихииите на живота. И все пак темата за мостовете и границите (които трябва или не трябва да пресичаме), както ще се убедите, присъства ярко в отделните тематични цялости.

Вместо тематично представяне на броя обаче, тук ще си позволя да споделя една кратка случка от работата си с мои студенти.

Докато дискутирахме географията на Сърбия, Босна и Херцеговина и Хърватия в час наскоро, ни се наложи да си припомним, че равнинните части от тези държави не съществуват самостоятелно и независимо една от друга, а всъщност са част от една много по-голяма равнина, наричана Панонска низина. И че всъщност тя съществува независимо от множеството държавни граници, които я набраздяват (на Унгария, Словакия, Румъния, Сърбия, Хърватия, Словения и Босна и Херцеговина), пресичайки нехайно и сякаш нахално всички тях и обединявайки цялата тази огромна територия (не само от гледна точка на морфорелефа, но и културно). Споменах този факт пред студентите си във връзка необходимостта да излезем отвъд границите, които сами сме си измислили или наследили, и да прокарваме мостове над тях. А примери като споменатия горе има наистина много.

Мартин Стефанов